

HUON DE BORDEAUX

Divadelní adaptace chanson de geste z konce 12. nebo začátku 13. století

I. Prolog

Dva trubadúři uvádějí příběh o statečném Huonovi de Bordeaux; představují Karla Velikého, který jednou za rok svolá své rytíře a připraví pro ně mimo jiné skvělou hostinu. Karel Veliký přiznává, že už je stár, avšak jeho moudrý rádce Naimes de Baviere ho uklidňuje a říká, že oni, jeho věrní rytíři budou vždy stát při něm. Karel Veliký si přeje, aby poddaní měli v lásce jeho syna Charlota i přes špatné skutky, které spáchal.

II. Amauriho stížnost

Karel Veliký hovoří s Charlotem, radí mu, aby vyhnal zrádce a zbabělce, ctil a poslouchal dobré rytíře a bojovníky, chránil chudé a ženy. Rozhořčený Amauri žaluje na Huona a Gérarda, syny hraběte Seguina z Bordeaux, že se nedostavili na králův sněm. Huon a Gérard jsou Naimovými synovci, a ten je proto brání: radí Karlovi, aby poslal do Bordeaux posly.

Karel souhlasí: pokud oba mladíci přijdou, stanou se Karlovými přáteli. Odmítnou-li, propadnou smrti.

III. Příchod do Bordeaux

Dva poslové se vydávají na cestu do Bordeaux, kde vévodkyni vyřizují králův vzkaz. Huon a Gérard se vydávají na cestu do Paříže v doprovodu svých rytířů.

IV. Amauriho lest

Amauri zuří. Setkává se však se Charlotem a nabádá ho, aby se utkal s oběma bratry přicházejícím z Bordeaux, jinak vezmou Charlotovi jeho panství a jmění. Předstírá, že mu otec obou mladíků vzal jeho pevnost a Charlot může Amaurimu pomoci se pomstít. Charlot souhlasí, přepadne se svými vojáky Huona a Gérarda. Amauri je spokojen, buď se zbaví nenáviděného Huona, nebo Charlota. Ve druhém případě pak zamýšlí zabít další lstí Karla Velikého a zmocnit se pak celé země. Charlot (který bratrům neřekne své pravé jméno) v boji zraní Gérarda, nakonec však sám v boji s Huonem podlehne a umírá.

V. Na dvoře Karla Velikého

Huon a Gérard přicházejí na Karlův dvůr a Huon obviňuje Karla ze zrady, z toho, že na ně poslal své muže, aby oba bratry přepadli a zabili. Karel Veliký se rozhořčeně hájí a říká, že každý takový zrádce by jím byl přísně potrestán. Najednou se odevšad ozývá Charlotovo jméno a zrádce Amauri přináší princovo tělo a lživě obviní Huona ze zákeřné vraždy. Císař chce zabít Huona, Naimes ho však zadrží. Karel se nakonec rozhodne uložit Huonovi nespílitelné úkoly, a poslat ho tak na smrt: Huon se musí vydat na cestu do Babylonu, ke krutému vládci Gaudissovi. Na jeho dvoře zabije prvního dvořana, kterého potká, i kdyby byl sebevznešenější. Před všemi pak třikrát políbí Gaudissovou dceru Esclarmonde a sdělí panovníkovi Karlovy požadavky: Gaudisse má Karlovi darovat tisíc loveckých psů, tisíc jestřábů, tisíc krahujců, tisíc dívek a tisíc rytířů. Na dovršení všeho musí Huon získat čtyři Gaudissovy stoličky a také jeho knír.

Huon souhlasí a ihned se vydává na cestu. Bordóské panství svěřuje svému bratru Gérardovi.

VI. Cesta za moře

Huon se nejprve vydává do Říma za papežem, který je navíc jeho bratrancem. Papež přiměje Huona, aby odpustil Karlovi jeho podezírání a nespílitelné úkoly. Předá mu doporučující listinu pro Garina, statečného a zkušeného rytíře, který může Huona doprovázet a pomáhat mu. Garin a Huon pak putují přes zvláštní země, například přes Femenii, kde slunce nesvítí a

ženy nemají děti, přes Coumanii, kde lidé jedí syrové maso, spávají pod širým nebem a přikrývají se vlastníma ušima...

Nakonec potkávají Gériauma, který již třicet let nepotkal křesťana. V cestě pak pokračují všichni spolu, protože Gériaume zná dvě cesty do Babylonu: jednu dlouhou, klidnou, která vede přes města a trvá jeden rok. Druhou, která je velmi nebezpečná, avšak k jejímu zdolání stačí jen dva týdny. Navíc vede přes les, kde vládne všemocný skřítek Auberon.

Všichni tři se vydávají kratší a nebezpečnější cestou.

VII. Setkání s Auberonem

Gériaume vypráví svým přátelům, jak vypadá Auberon, co všechno vlastní. Auberon se objeví za nimi a pozdraví je. Gériaume a Garin nechtějí odpovědět, protože jsou přesvědčení, že pak už nikdy Aubéronovi neuniknou a zůstanou v jeho moci. Huon nakonec neodolá a na Auberonův pozdrav odpoví. Auberon a Huon se stanou přáteli, skřítek-víla daruje Huonovi pohár, který se po přežehnání naplní vínem. Člověku, který se však dopustil nějakého hříchu, nebo není křesťan, víno zmizí. Aubéron nabádá Huona, aby nikdy nezalhal, jinak jeho dar ztratí kouzelnou moc. Svěří mu i kouzelný roh: jakmile Huon na něj zatroubí, Auberon mu přispěchá na pomoc, ať je v tu chvíli kdekoliv.

VIII. Huonova zkouška

Aubéron a Huon se rozloučí a mladík pokračuje dál v cestě s Gériaumem a Garinem. Po chvíli však neodolá a rozhodne se vyzkoušet sílu a moc Auberonova rohu. Oba přátelé ho odrazují, ale marně. Huon zatroubí, Auberon přispěchá na pomoc. Huon se omlouvá a jeho nový přítel mu pro tentokrát odpouští.

Auberon pak varuje Huona před zemí Tormont, kde vládne nebezpečný a zlý pohanský vládce Eude.

IX. V Tormontu

Ve městě Huon požádá Garina a Gériauma, aby nakoupili všechny ryby a veškeré maso ve městě a pozvali na hostinu všechny obyvatele města.

Eude má hlad, ale v paláci není vůbec nic k jídlu. Sestoupí do města a spatří davy chudých, jak hodují. Huon, Garin a Gériaume zvou Euda rovněž na hostinu. Ten naoko přijímá, pak ale vyvolá boj. Mezitím Gériaume a Garin objeví tisíce uvězněných křesťanů v Eudově paláci. Osvobodí je a oni jim pomáhají v bitvě, kterou Eude vyvolal. Boj se zdá být bezvýhodný.

Garin i Gériaume žádají Huona, aby přivolal Aubérona. Ten jim skutečně pomůže.

X. Před hradem obra Orgeuilleuxe

Aubéron se snaží odradit Huona od cesty do města obra Orgeuilleuxe, který jediný kdysi Auberona přemohl a zmocnil se jeho zázračné drátěné košile, která ochrání před jakýmkoliv zraněním. Garin i Gériaume pokračují v přemlouvání, ale marně.

Huon tedy zanechá své dva přátele na louce a k hradu zamíří sám. Nejprve spatří na hradbách krásnou dívku. Dozvídá se od ní, že se jmenuje Sibille, že je Francouzka zajatá Orgeuilleuxem, že její věznitel je obří obluda, krutá a nemilosrdná. Opatrně ukáže Huonovi sál, kde obr spí.

Huon Orgeuilleuxe probudí a hovoří spolu. Orgeuilleux se pochlubí drátěnou košilí a dovolí Huonovi, aby si ji zkusil. Košile přizpůsobí svůj tvar Huonovu tělu. Orgeuilleux chce svou košili zpátky, ale Huon odmítá. Proto obr slibuje dát Huonovi prsten, který mu pomůže se dostat do Babylónu. Huon v souboji zvítězí, získá nejen košili, ale i prsten.

Zavolá pak Garina i Gériauma, navrhne Sibille, aby dál pokračovala s nimi, a k jejímu velkému zklamání ji nazývá svou milou – sestrou.

XI. Malabron

Huon, podle Auberanova příkazu, musí ve svém putování dál pokračovat sám. Beznadějně se zastaví u moře a přemýšlí, jak by se přes něj mohl dostat. Pomůže mu zvláštní mořský duch, jeden z Auberonových druhů – Malabron. Před rozloučením nabádá Malabron Huona, aby měl stále na paměti Auberonovo přikázání a nikdy nezalhal.

XII. Lež

Huon potkává prvního strážce hradeb města. Muž se ho ptá, zda je Saracén, nebo Francouz. Ve druhém případě přijde o hlavu. Huon bez zaváhání odpoví, že je Saracén, a teprve pak si uvědomí svou lež. Je nešťastný, že nedostal slovu. U dalších dvou strážců odpovídá podle pravdy, každému z nich ukáže Orgeuilleuxův prsten, díky kterému se dostává až ke Gaudissovi. Pochopí však, že ztrácí Auberonovu přízeň a náklonnost.

XIII. Gaudisse a Esclarmonde

Gaudisse ukazuje své dceři Esclarmonde bohatého rytíře, který se má stát jejím mužem. Ve stejné chvíli však přichází i Huon, který má na paměti úkoly uložené Karlem Velikým. Ví, že má zabít prvního muže, kterého na Gaudissově dvoře potká, ať je to kdokoliv. Protože jím je Esclarmondin nápadník, zabije právě jeho. Gaudisse je rozhořčen, avšak kvůli prstenu obra Orgeuilleuxe mu nemůže nic udělat. Huon dále políbí Esclarmonde, splní tak další Karlův úkol. Dívka je okouzlena Huonovým činem i jeho vonným dechem, zamiluje se do něj od prvního okamžiku a navždy. Huon tlumočí Gaudissovi Karlovy požadavky, ten přikáže strážím, aby Huona odvedli do vězení. Esclarmonde navštíví ve vězení Huona a nabízí mu pomoc, pokud si ji vezme za ženu. Huon odmítá a rozhořčená Esclarmonde ho nechává tři dny bez jídla. Vyhladovělý Huon pak souhlasí se vším, co Esclarmonde navrhuje.

XIV. Gériaume se vydává na cestu do Babylonu

Gériaume, Garin a Sibille čekají stále na Huona. Bojují se Saracény, kteří připlují ke břehům. Na jejich lodi se Huonovi přátelé vydávají za Huonem. Gériaume, který jediný ovládá jazyk Saracénů, vydává své přátele za francouzské zajatce a sebe sama za Gaudissova synovce. Sibille se stává Esclarmondinou učitelkou francouzštiny, Garin a další muži jsou odvedeni do vězení. Esclarmonde, která se domnívá, že Gériaume je jejím bratrancem, se pokouší ho získat na svou stranu. Gériaume předstírá rozhořčení.

XV. Ve vězení

Ve vězení se Huon setkává s Garinem a nakonec i s Gériaumem, kterého tam přivádí Esclarmonde. Ta pochopí Gériaumovu lest a je připravena pomoci jim.

XVI. Agrapart

Na Gaudissův dvůr přichází obr Agrapart, bratr zabitého Orgeuilleuxe. Vyzývá Gaudisse k boji, protože poskytl na svém dvoře přístřeší Orgeuilleuxovu vrahu. Gaudisse se ptá svých poddaných, kdo je ochoten bojovat s obrem. Všichni mlčí. Esclarmonde pošeptá otci svůj návrh: poslat do souboje Huona. Gaudisse souhlasí. Huon je odhodlán bojovat, současně si však vroucně přeje, aby se Aubéron na něj už nezlobil a pomohl mu v tomto boji. Gaudisse vrátí Huonovi Aubéronovy dary: pohár a roh. Sám Aubéron dává Huonovi znamení své přízně a souboj Huona a Agraparta začíná. Potom, co se obr dozví, že má bojovat s vrahem svého bratra, nabízí Huonovi své přátelství a svou sestru za ženu. Huon odmítá. V boji zraní Agraparta a ten nechce v boji pokračovat. Rozhořčený Gaudisse se sám vrhá do boje, avšak Agrapartovi podlehne, mrtev padá na zem. Esclarmonde je sklíčená, ale zachovává si chladný rozum, poručí Huonovi splnit další Karlovy úkoly, tedy vytrhnout Gaudissovi stoličky a knír. Všichni přátelé se pak vydávají na zpáteční cestu.

Než připlují do Bordeaux, rozloučí se s Garinem, který se vrací ke své rodině.

XVII. Setkání

Huon se setkává se svým bratrem Gérardem, který se však změnil: Gérardovi se zalíbilo neomezené panování v jejich společném panství a nechce se ho vzdát, nechce vše předat svému staršímu bratru. Proto se zmocní trofejí, které Huon získal, svého bratra i jeho přátele uvrhne do vězení a obviní je před Karlem Velikým ze zrady. Beznadějnou situaci vyřeší Auberon, který Karlovi objasní Gérardovu zradu a Huonovy dobrodružné činy. Gérard je potrestán, Huonovi je odpuštěno a navráceno bordóské panství.

Karel Veliký nabádá všechny, aby dále žili spokojeně a šťastně.

Hra končí krátkým epilogem předneseným Sibille a Gaudissem, či dvěma trubadúry...

ÚTERÝ 17. 5. 2011 V 16:00 ve Slévárně Vaňkovka
Předpremiéra v pátek 13. 5. v 9:00 na gymnáziu v Blansku

Huon de Bordeaux

Hrají:

Martina Mánička KVĚTOUNOVÁ

- Huon

Klára KUČEROVÁ

- Gérard, Garin, Agrapart

Anežka GOJDOVÁ

- Esclarmonde, Amauri, Orgueilleux, Portier

Zuzana HÁJKOVÁ

- Charlemagne, Gériaume

Petra JANOŠKOVÁ

- Charlot, trubadúr, Eude, Portier, Gaudisse

Lenka KRAJÍČKOVÁ

- trubadúr, papež, Sibille, Malabron, Portier, Conseiller

Ludmila LUNGOVÁ

- Auberon, Naimes, Garinova žena, vévodkyně z Bordeaux

(délka představení 100 minut včetně přestávky)